



PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 156 / 28.03.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal*, inițiată de domnii deputați PSD Alfred-Robert Simonis și Petre-Florin Manole (**Bp. 54/2024**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 91 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal*, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat, alin.(3²), prin care se propune excluderea posibilității dispunerii unei soluții de suspendare a executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor precum sclavia, traficul de persoane și traficul de minori.

II. Observații

1. Infracțiunea de trafic de persoane și, cu atât mai mult, cea de trafic de minori reprezintă obiectul unei preocupări tot mai accentuate în ultima perioadă atât la nivel național, cât și la nivel european și prezintă întocmai gravitatea indicată în *Expunerea de motive* a prezentei propuneri legislative.

De altfel, s-a arătat faptul că, fiind atât o crimă gravă, cât și un abuz al drepturilor omului, traficul de persoane compromite securitatea națională și

economică, subminează statul de drept și dăunează bunăstării indivizilor și comunităților de pretutindeni¹.

Cu toate acestea, așa cum este situația și în cazul altor infracțiuni, trebuie admis faptul că și infracțiunea de trafic de persoane poate cunoaște modalități concrete mai grave sau mai puțin grave de săvârșire ori comiterea faptei poate fi reținută inclusiv sub modalitatea actelor de participare penală (instigare, complicitate etc.).

Legea penală trebuie să fie aptă pentru a le surprinde pe toate acestea, adică atât pe cele care prezintă o gravitate să spunem uzuală, cât și pe acelea care relevă o gravitate deosebită ori, după caz, mai redusă decât tipologia abstractă medie a faptei.

În România, statistica prezentată în cuprinsul *Expunerii de motive* relevă faptul că ponderea cazurilor în care s-a dispus o soluție de condamnare cu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei pentru infracțiunea de trafic de persoane variază între aproximativ o pătrime în 2016, respectiv o treime în 2019. Este de presupus ca în cazul infracțiunii de trafic de minori ponderea unor astfel de soluții din totalul condamnărilor pronunțate să fie chiar mai redusă.

Pentru început, trebuie reținut faptul că o soluție de condamnare cu suspendarea executării pedepsei sub supraveghere presupune, *inter alia*, ca pedeapsa efectiv aplicată de către instanță pentru infracțiunea săvârșită să fie închisoarea de cel mult 3 ani [art. 91 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 286/2009*].

Apoi, analiza dispozițiilor legale în vigoare prin raportare la infracțiunile avute în vedere de către autorii propunerii legislative relevă faptul că:

- pentru infracțiunea de sclavie minimul special al pedepsei închisorii este de 3 ani;

- pentru infracțiunea de trafic de persoane în forma de bază [art. 210 alin. (1) din *Legea nr. 286/2009*] minimul special al pedepsei este de 3 ani, respectiv 5 ani pentru varianta agravată [art. 210 alin. (2) din *Legea nr. 286/2009*];

- pentru infracțiunea de trafic de minori minimul special este de 5 ani pentru forma de bază [art. 211 alin. (1) din *Legea nr. 286/2009*], respectiv 7 ani pentru varianta agravată [art. 211 alin. (2) din *Legea nr. 286/2009*].

De aici rezultă faptul că, de principiu, posibilitatea aplicării unei pedepse cu închisoarea de maxim 3 ani există cu adevărat doar în cazul

¹ <https://www.state.gov/humantrafficking-about-human-trafficking/>

infracțiunii de sclavie, respectiv în cazul celei de trafic de persoane în forma de bază².

Însă, fiind vorba despre chiar minimul special al pedepsei prevăzute de lege, ar fi necesar ca modalitatea concretă de săvârșire a faptei să se situeze la extrema minimă a nivelului de gravitate a faptei.

La acest moment, trebuie subliniat faptul că, chiar presupunând că instanța de judecată a aplicat faptei concrete minimul special al pedepsei închisorii de 3 ani, aceasta nu echivalează cu dispunerea soluției prevăzute de art. 91 *Cod penal*.

Astfel, în considerarea faptului că aplicarea unei pedepse cu închisoarea de cel mult 3 ani reprezintă doar una dintre cerințele suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, art. 91 alin. (1) din *Legea nr. 286/2009* prevăzând suplimentar și alte condiții, rezultă faptul că această modalitate de individualizare judiciară a executării pedepsei reprezintă de fapt o soluție de excepție prin raportare la regula executării pedepsei în regim de detenție.

Cu alte cuvinte, pentru dispunerea suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, instanța va avea în vedere nu numai gravitatea faptei (prin raportare la pedeapsa efectiv stabilită), ci și alte criterii privitoare la persoana făptuitorului (acesta să nu fi fost recidivist etc.).

Mai mult, chiar și îndeplinite aceste condiții, dispunerea soluției nu este una automată (nu constituie un drept al inculpatului sau, altfel spus, o obligație a instanței), ci este condiționată de aprecierea instanței că aplicarea pedepsei este suficientă și, chiar fără executarea acesteia, condamnatul nu va mai comite alte infracțiuni, însă este necesară supravegherea conduitei sale pentru o perioadă determinată.

Așadar, suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei are, prin natura ei, un caracter subsidiar față de soluția executării efective a pedepsei aplicate.

Această împrejurare, cumulată cu pedepsele prevăzute de lege pentru infracțiunile de sclavie, trafic de persoane și trafic de minori, face ca posibilitatea reală de a se ajunge la o astfel de soluție pentru infracțiunile respective să fie una reziduală (rezervată exclusiv faptelor mai puțin grave și, cumulativ, persoanelor care se dovedesc demne de o astfel de soluție).

În aceste condiții, soluția legislativă propusă nu este necesară, cadrul legal actual fiind suficient de restrictiv în privința posibilității dispunerii

² Prin excepție, la o astfel de pedeapsă se poate ajunge și în cazul celorlalte infracțiuni, însă doar în măsura în care s-ar reține o cauză de reducere a pedepsei (tentativă, circumstanțe atenuante, recunoașterea vinovăției etc.).

unei soluții de suspendare sub supraveghere a executării pedepsei pentru infracțiunile de sclavie, trafic de persoane și trafic de minori.

Soluțiile pronunțate în practică nu trebuie privite numai statistic (o apreciere riguroasă neputând rezulta doar din date numerice, fără a cunoaște circumstanțele fiecărei cauze concrete în parte care au determinat astfel de soluții) și, cu atât mai puțin, o astfel de statistică nu poate fi singurul argument pe care să se sprijine concluzia unei deficiențe de reglementare care să justifice, pe cale de consecință, o intervenție legislativă.

2. Totodată, supunem atenției Parlamentului necesitatea asigurării unui caracter coerent al legislației, cu atât mai mult al legislației penale, precum și necesitatea evitării modificărilor frecvente asupra aceluiași act normativ, de natură a genera instabilitate legislativă.

În acest context, menționăm faptul că, prin *Legea nr. 213/2023 pentru completarea art. 91 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, la articolul 91 din Legea nr. 286/2009, după alineatul (3) s-a introdus un nou alineat, alin. (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Nu se poate dispune suspendarea executării pedepsei sub supraveghere în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 192 alin. (2) și (3), dacă acestea au fost săvârșite în condițiile art. 335 sau 336”.

În prezent Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat *Legea pentru completarea Legii nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, pentru modificarea Legii nr. 194/2011 privind combaterea operațiunilor cu produse susceptibile de a avea efecte psihoactive, altele decât cele prevăzute de acte normative în vigoare, precum și pentru completarea art. 91 alin. (3) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal* care, la art. III, intervine tot asupra art. 91 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, prin introducerea unei noi litere, lit. d) cu următorul cuprins:

„d) în cazul în care legea specială o prevede în mod expres”.

Pe cale de consecință, adoptarea de către Parlament a prezentei propuneri legislative ar reprezenta a treia intervenție legislativă în mai puțin de un an asupra art. 91 din *Codul penal*, pentru a reglementa noi cazuri în care nu se poate dispune soluția de suspendare sub supraveghere a executării pedepsei, ceea ce ar putea ridica probleme din perspectiva asigurării stabilității legislative.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Ion-Marek CIOIACU

PRIM-MINISTRU



Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului